

Lucas 24: 13-35 en Exodus 16: 1-3, 11-19
Ochtenddienst 11 april 2010, Beloken Pasen, Schoonhoven

Gemeente van Christus,

Soms gebeurt het... het wonder... dat je iemand die je al lang kent opeens met nieuwe ogen ziet. Een jongen en een meisje die elkaar al jaren kennen, van school of van de kerk of van de straat, voordat opeens de vonk overslaat. Je eigen burens die als het nodig is geweldige mensen blijken te zijn, nooit gedacht. Of je leert je eigen vader of moeder opeens van een andere kant kennen. Of een collega. Juist met oude bekenden kun je zeer bijzondere ontmoetingen hebben. (Vergelijk: in een relatietherapie leer je om elkaar na jaren en jaren opnieuw te zien, weer *echt* te zien.)

Een van de aardige dingen de musical is: we zien de oude Paulus met nieuwe ogen. Onze relatie met Paulus wordt opgefrist. En we zien elkaar als toneelspelers, zangers, kostuumontwerpers, regisseurs, decorbouwers... opeens met nieuwe ogen. *Dat hij dat kan, of doet... Dat je tussen de coulissen zo goed met iemand kunt praten.*

Een werkelijke ontmoeting heeft iets van een wonder. Een geheim. Daarom is een ontmoeting een gesprek, een sfeer... niet zomaar te herhalen. Je kunt hopen dat het nog eens gebeurt... maar je hebt de ander nooit, die ander moet zich telkens weer willen geven. En dat geldt ook voor jou. Dat geldt bijvoorbeeld voor het pastoraat, ontmoetingswerk in de kerk. Een ouderling, een pastoraal werker, een wijkdame, een predikant... weet nooit precies wat er gaat gebeuren, een echte ontmoeting heb je niet in de hand, is een wonder. Een genade. En die goede musical vriend – straks groet je elkaar weer achteloos... Maar we mogen geloven dat het telkens weer mogelijk is dat we elkaar echt ontmoeten. We kunnen dat niet afdwingen, ons er wel voor openstellen.

Het verhaal over de Emausgangers is een klassiek verhaal over het fenomeen: ontmoeting. Het gaat om twee mannen die op reis zijn, naar huis... Dat maakt het een oer-verhaal, want dat zijn we allemaal op de een of andere manier: op reis naar huis. En dan ontmoeten ze een onbekende – die helemaal geen onbekende is. Maar dat beseffen ze niet, want ze herkennen hem niet... Dat is ook al zo'n oergegeven: we zijn omgeven door goede mensen, door liefhebbende mensen, door de Heer, de Levende... **maar we zien het niet**. Omdat we zo moe zijn - die Emmausgangers hebben de laatste nachten natuurlijk nauwelijks geslapen. En omdat het allemaal zo anders gaat in het leven dan we hadden gedacht of gehoopt... Die twee Emmausgangers lopen slaapdronken rond, ogen half of helemaal gesloten. Zoals wij vaak slaapwandelen, ziende blind zijn, horende doof. Ik moet dan denken aan die zin van A. den Doolaard (domineeszoon trouwens), de slotzin van zijn roman *De goden gaan naar huis*. - *We hebben tussen wonderen geleefd, maar we hebben het niet begrepen.*

Het verhaal van de Emmausgangers bevat twee zinnen, twee verzen die het geheim waarvan hier sprake is, het geheim waar het om draait, omvatten.

Die eerste zin is vers 15 en 16: Ze zijn op weg van Jeruzalem naar Emmaus, intens teleurgesteld, verdrietig, verslagen omdat Jezus is gekruisigd. Alles lijkt voorbij: *Terwijl ze met elkaar in gesprek waren, kwam Jezus zelf naar hen toe en liep met hen mee, maar hun blik werd vertroebeld zodat ze hem niet herkenden*. Letterlijk: hun ogen waren gevangen, dicht. Ze waren ziende blind.

De tweede zin vinden we wat verderop in vers 31: als ze Jezus herkennen, bij hen thuis (blijkbaar hoef je de hele wereld niet af te reizen om God te vinden, thuis is Hij ook te vinden!), dan staat er: ***Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem.***

Dus: eerst, vers 16 waren hun ogen gevangen, besloten.
Dan, vers 31: worden hun ogen geopend.
Wat is er gebeurd in de tussentijd. *Wat* heeft die ogen geopend?

Het gaat om drie dingen:

Eerste punt. Er heeft een ontmoeting plaatsgevonden. Jezus heeft zich bij hen gevoegd, de opgestane. Dat is natuurlijk een wonder, als iemand opstaat uit de dood en terugkeert naar zijn

vrienden. Maar iedere echte ontmoeting, echte aandacht, tijd voor elkaar, echt luisteren, een echt gesprek... is altijd een wonder – waarvan je opleeft, die je ogen opent.

Tweede punt. Jezus heeft de Schriften geopend. Jezus heeft aan de hand van de Bijbel uitgelegd dat wat gebeurd is in Jeruzalem, in overeenstemming was met wat de Schrift zegt. Hij wijst vooral op de profeten. Die weg van leven, ondergang, wederopstanding... Die weg van vernedering en verheerlijking... de profeten hebben die weg al aangewezen als de Messiaanse weg!

De twee Emmausgangers zeggen dan ook aan het eind: (vers 32): **Hij heeft de Schriften voor ons geopend.** En waar de Schriften worden geopend, waar het Woord wordt geopend: gelezen, uitgelegd, overdacht, doorgegeven, gedeeld, gevierd... daar worden ook onze ogen geopend. Dan worden we genezen van onze blindheid. Dan krijgen we een nieuwe visie. .

Daarom openen we tot op de dag van vandaag die bijbel, en daarom preken we...

Zodat de Schriften opengaan, zodat onze ogen opengaan.

Zodat we met die geopende ogen in onze medemensen geen onverschillige vreemdelingen zien, maar broeders en zusters.

Zodat we het leven niet zien als een toevallig tamelijke zinloos biochemisch proces... maar een als een zinvolle gave, een genade, ook: een opdracht!

Zodat we onze ogen niet gesloten houden voor de wonderen om ons heen, zoals A. den Dolaard zei, maar zodat we leren leven van de verwondering

En dan is er nog **een derde punt:** Jezus breekt en deelt het brood. Niets gewoners dan brood, niets bijzonderders, niets kostbaarders. Zeker niet in het bijbelse Israel. Brood is basisvoedsel, levensvoorwaarde. Jezus leert ons niet bidden: *Geef ons heden onze dagelijkse biefstuk of geef ons de hele week slagroomtaart*, maar: *Geef ons heden ons dagelijks brood.* (Het dagelijkse manna.)

Als onze ogen opengaan, zien we dat het hele gewone, brood, tegelijk het hele wonderlijke en bijzondere is. (Daarom is camperen zo goed!)

In de kerk hebben we in dat breken van het brood ook een verwijzing gezien naar het avondmaal.

Eigenlijk zouden we nu avondmaal moeten vieren. Goed, gisteren hebben we dat al een beetje gedaan, met alle medewerkers van de musical, iedereen had iets lekkers meegenomen, en dat hebben we gedeeld, en toen waren er wel twaalf manden over geloof ik. Wonderbare spijziging...

In de kerk wordt het sacrament van **het avondmaal ook wel het zichtbare woord** genoemd.

Waar het woord (het evangelie) niet alleen wordt geopend, maar ook concreet en zichtbaar wordt gemaakt - daar gaan ogen open... daar ontdekken we dat de Heer in ons midden is.

Samenvattend: hoe gaan de ogen open van die Emmausgangers?

1. Door het wonder van de ontmoeting.
2. Jezus opent het woord voor hen.
3. Jezus doet het allergewoonste dat het allerbijzonderste is als we het met en voor elkaar doen het breken en delen van het dagelijkse brood.

Als de ogen van de Emmausgangers dan open zijn gegaan, als ze ontdekken dat hun Heer leeft en in hun midden is, dan is hij ook... weer weg. Nu ja, dat staat er feitelijk niet. Lucas gebruikt een woord (*a-fantos*) dat *onzichtbaar* betekent. Jezus was vanaf dat moment niet afwezig, maar onzichtbaar.

Vanaf dat moment moesten de ogen van de Emmausgangers telkens opnieuw open gaan. Vanaf dat moment moesten zij telkens opnieuw ontmoetingen aangaan, en de Schriften openen, en het dagelijkse brood delen... om de aanwezigheid van Jezus opnieuw te ontdekken...

Dat is geloven. Geloven in Jezus is niet: Jezus *hebben*.

Geloven in Jezus is: Hem telkens opnieuw *leren zien* en *herkennen* en *ontmoeten* als Hij die altijd in ons midden is. .

Daarvoor hoeven we niet ver te reizen, geografisch of religieus. Hij laat zich vlakbij vinden, thuis.

Laten we daar nu van zingen (gezing 162):

*Weest verheugd, van zorgen vrij,
God die wij aanbidden,
Is ons rakelings nabij,
wonend in ons midden!*

Amen.

Ds. F.W. Verbaas